

Nr 17

Utlåtande i anledning av väckta motioner om sommarlördagars likställande med bankfridagar.

Första lagutskottet har behandlat två inom riksdagen väckta, till lagutskott hänvisade motioner, nr 5 i första kammaren av herrar *Aman* och *Geijer* och nr 12 i andra kammaren av herr *Gustafson* i Göteborg m. fl. I motionerna, vilka är likalydande, hemställes, att »riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om förslag till riksdagen snarast möjligt om sådana ändringar i gällande lagstiftning beträffande växlar, checker, skuldebrev etc. att lördagarna under juni, juli och augusti likställas med bankfridagar och att bestämmelserna i lagen om beräkning av lagstadgad tid ändras på motsvarande sätt».

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sin hemställan, får utskottet hänvisa till motionerna.

Tillfälle att yttra sig över motionerna har beretts Svenska bankföreningen, Svenska sparbanksföreningen och Sveriges jordbrukskassaförbund. I ärendet har till utskottet inkommit även en skrivelse från Tjänstemännens centralorganisation.

Gällande bestämmelser och historik

Tillämpningen av vissa bestämmelser i gällande lagstiftning får anses förutsätta, att banker och andra kreditinstitut hålles öppna samtliga vardagar med undantag för de s. k. bankfridagarna påskafton, midsommarafton och julafton. Beträffande vissa andra lagregler om betalning m. m. kan möjligen ifrågasättas ett visst samband med kreditinstitutens öppethållande. Här må lämnas en översikt av viktigare regler, som vid ett översiktligt betraktande av gällande rätt faller i ögonen.

Växel- och checklagarna

Enligt 72 § *växellagen* gäller, att om växels förfallodag inträffar å söndag eller annan allmän helgdag, betalning för växeln ej må krävas förrän nästa söckendag. Alla andra åtgärder med avseende å växel, såsom uppvisande till godkännande och upptagande av protest, må likaledes vidtagas allenast å söckendag. Om någon av dessa åtgärder skall vara vidtagen inom viss tid, vars sista dag är allmän helgdag, utsträcker tiden för åtgärdens vidtagande att omfatta jämväl påföljande söckendag. Vid tids beräkning

medräknas mellanliggande helgdagar. Vidare stadgas i lagrummet, att med helgdag är likställda påskafton, midsommarafton och julafton.

I 55 § *checklagen* stadgas, att checks uppvisande till betalning samt uppdragande av protest må äga rum allenast å söckendag. Då den sista dagen av stadgad tid för vidtagande av åtgärd beträffande check, särskilt dennas uppvisande till betalning eller verkställande av protest eller därmed likställt bestyrkande, är söndag eller annan allmän helgdag, utsträcker tiden att omfatta jämväl påföljande söckendag. Vid tids beräkning medräknas mellanliggande helgdagar. Även enligt detta lagrum är med helgdag likställda de tre bankfridagarna.

De citerade lagrummen i växel- och checklagarna upptog i sin ursprungliga lydelse icke någon regel om att påskafton, midsommarafton och julafton skulle likställas med helgdag. Vid 1934 års riksdag väcktes emellertid motion (II: 298) om införande i Sverige av motsvarighet till »bank holidays» i England och »Bankfeiertage» i Tyskland. I anledning av denna motion anhöll riksdagen på hemställan av andra lagutskottet (utl. nr 16), att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning rörande lämpligheten av en sådan ändring i gällande lagstiftning rörande bestämd tid för utförande av vissa rättshandlingar inom affärlivet, att hinder ej mötte att hålla bankerna stängda påskafton, midsommarafton och julafton, då dessa dagar infölle å söckendag, samt möjligen ytterligare någon helgfri dag. I anledning av den sålunda gjorda hemställan från riksdagen utarbetades inom justitiedepartementet en promemoria med utkast till erforderliga bestämmelser i ämnet. Enligt denna skulle i 72 § växellagen och 55 § *checklagen* införas stadganden att påskafton, midsommarafton, andra lördagen i november och julafton vore likställda med allmän helgdag. Vidare föreslogs, att lagen den 30 maj 1930 om beräkning av lagstadgad tid (varom mera nedan) skulle sålunda ändras, att vad där funnes stadgat om fatalietids infallande å söndag eller annan allmän helgdag komme att avse jämväl nyssnämnda fyra dagar. I promemorian erinrades vidare om att de svenska växel- och checklagarna tillkommit efter internationellt samarbete, vilket resulterat i ett flertal den 7 juni 1930 och den 19 mars 1931 dagtecknade konventioner. Enligt bilaga II till konventionen om gemensam växellag art. 18 äger envar av de fördragsslutande staterna föreskriva, att i fråga om växels uppvisande till godkännande eller betalning och andra åtgärder med avseende å växel vissa söckendagar skall likställas med helgdagar, och i bilaga II till konventionen om gemensam checklag art. 27 har motsvarande befogenhet tillförsäkrats i fråga om checks uppvisande till betalning och andra åtgärder med avseende å check.

Efter remissbehandling av den upprättade promemorian framlades för 1935 års riksdag förslag till ändring av 72 § växellagen och 55 § *checklagen*, varigenom i dessa lagrum påskafton, midsommarafton och julafton jäm-

ställdes med allmän helgdag. I propositionen (nr 127) erinrades om att hinder mot att bereda en del grupper anställda ledighet å vissa söckendagar i anslutning till helgdagar mötte i föreskrifterna i växel- och checklagarna om vidtagande å viss dag eller inom viss tid av växel- och checkrättsliga åtgärder, då de gällande modifikationerna i dessa föreskrifter endast avsåge helgdagar. Eftersom uppskov med vidtagande av sådana åtgärder icke ägde rum, då frister enligt växel- eller checklagen utginge å annan dag än helgdag, vore det tydligen icke möjligt för bankerna — framhölls i propositionen vidare — att helt hålla sina kontor stängda å sådan dag. Därest på sätt riksdagen ifrågasatt vissa söckendagar skulle kunna göras till bankfridagar, erfordrades därför enligt propositionen, att dessa dagar likställdes med allmän helgdag, och i enlighet därmed hade de föreslagna utkastet till ändringar i nämnda lagrum avfattats.

På hemställan av andra lagutskottet biföll riksdagen den framlagda propositionen, varigenom de berörda lagrummen i växel- och checklagarna erhöll sin nuvarande lydelse.

Lagen om beräkning av lagstadgad tid

I 2 § lagen den 30 maj 1930 om beräkning av lagstadgad tid föreskrives, att om tid, då enligt lag eller särskild författning åtgärd sist skall företagas, infaller å söndag eller annan allmän helgdag eller å påskafton, midsommarafton eller julafton, åtgärden må företagas å nästa söckendag. Vad sålunda stadgats skall enligt vad vidare utsäges dock ej gälla, där åtgärden skall företagas senast å viss rättegångsdag eller inskrivningsdag och denna infaller å någon av sist angivna tre dagar.

Den förlängning av frister varom stadgats i det citerade lagrummet avsåg enligt dettas ursprungliga lydelse ej de fall, då en frist utlöpte å någon av nämnda helgdagsaftnar. Dessa dagars likställighet med helgdag i förevarande hänseende kom till stånd genom lagändring år 1935 samtidigt som enligt vad ovan sagts i växel- och checklagarna infördes regler om bankfridagar. Efter att i förutnämnda proposition till 1935 års riksdag (nr 127) ha framlagt de förslag till ändringar i växel- och checklagarna, för vilka ovan redogjorts, framhöll departementschefen, att om dessa ändringar genomfördes, även stadgandena i lagen om beräkning av lagstadgad tid borde uppmärksammas. Departementschefen fortsatte:

Enligt 2 § sistnämnda lag må, om tid då enligt lag eller särskild författning åtgärd sist skall företagas infaller på söndag eller annan allmän helgdag, åtgärden företagas å nästa söckendag. Såsom i den remitterade promemorian anförts läres, ifall de förut angivna dagarna skola likställas med helgdagar vid tillämpningen av växel- och checklagarna, en motsvarande bestämmelse lämpligen böra införas i 2 § lagen om beräkning av lagstadgad tid. Därest så sker, synes dock viss tvekan kunna tänkas uppkomma om lagens tillämpning då den ifrågavarande åtgärden författningens enligt skall företagas sist å viss rättegångsdag eller inskrivningsdag såsom

i fall som avses i 14 § lagen om inskrivning av tomträtt och vattenfallsrätt m. m. samt i 4 § inteckningsförordningen. Då det åtminstone för närvarande icke torde böra ifrågakomma att införa bestämmelser till förhindrande att — såsom i undantagsfall kan ske — underrätt sammanträder eller inskrivningsdag hålles å bankfridag, torde det nu ifrågasatta nya stadgandet böra fullständigas med en uttrycklig förklaring att detsamma icke skall gälla i de sist omnämnda fallen.

Det bör anmärkas, att lagen om beräkning av lagstadgad tid är tillämplig beträffande alla tider för vidtagande av viss åtgärd, som finnas utsatta i lag eller särskild författning. Den ifrågasatta ändringen däri komme för den skull att i viss mån överskrida ramen för den av 1934 års riksdag begärda utredningen, vilken endast avsåg ändring i gällande lagstiftning rörande bestämd tid för utförande av vissa rättshandlingar inom affärlivet. Att i lagen göra skillnad mellan rättshandlingar inom och utom affärlivet synes dock uteslutet. — Å andra sidan bör framhållas, att lagen icke avser tider som bestämts genom avtal eller viljeförklaringar. Enligt vad föredragande departementschefen anförde i den proposition (nr 216) till 1930 års riksdag, varigenom förslag till nämnda lag framlades, ansågos stadganden härom falla utom dennas ram. Ej heller i övrigt finnes i svensk rätt någon allmän bestämmelse som reglerar de fall då en rättshandling enligt avtal eller viljeförklaring skall vidtagas å allmän helgdag. Med hänsyn härtill läser ej heller böra ifrågakomma att i förevarande sammanhang meddela en allmän regel för de fall då en rättshandling enligt avtal eller viljeförklaring skall äga rum å någon av de förut nämnda söcken dagarna.

Riksdagen biföll propositionens förslag i enlighet varmed förevarande lagrum erhöll sin nuvarande lydelse.

Skuldebrevslagen

I 5 § andra stycket lagen den 27 mars 1936 om skuldebrev stadgas, att om skuldebrevs förfallotid inträffar å söndag eller annan allmän helgdag, nästa söckendag skall anses såsom förfallodag. Detsamma gäller, då skuldebrev lyder på betalning inom viss tid, vars sista dag är allmän helgdag. I lagrummet utsåges vidare, att enligt skuldebrevslagen påskafton, mid-sommarafton och julafton skall vara likställda med allmän helgdag.

I yttrande över det av lagberedningen utarbetade förslaget till skuldebrevslag, vilket ej upptog någon regel om de tre bankfridagarnas likställande med allmän helgdag, uttalade lagrådet på ifrågavarande punkt:

Paragrafens andra stycke innehåller bestämmelse för det fall att skuldebrevs förfallotid — vartill i detta sammanhang torde vara att hänföra icke endast avtalad förfallotid utan också ej avtalad tid då enligt första stycket borgenären fordrar betalning eller gäldenären erbjuder sådan — inträffar å söndag eller annan allmän helgdag eller att skuldebrev lyder på betalning inom viss tid, vars sista dag är allmän helgdag. Likartade bestämmelser som den här föreslagna finnas redan, såsom beredningen påpekat, bl. a. dels i lagen den 30 maj 1930 om beräkning av lagstadgad tid och dels i växel- och checklagarna. Vad sistnämnda tre lagar angår, har lagrådet innevarande år haft att granska vissa numera antagna ändringsförslag

åsyftande att, såvitt dessa lagar angår, med helgdagar jämställa påskaftonen, midsommaraftonen och julaftonen. I motiveringen till berörda ändringsförslag hade, under erinran att lagen om beräkning av lagstadgad tid icke avsåge tider som bestämts genom avtal eller viljeförklaringar samt att ej heller i övrigt i svensk rätt finnes någon allmän bestämmelse som reglerade det fall att en rättshandling enligt avtal eller viljeförklaring skulle vidtagas å söndag eller annan allmän helgdag, detta förhållande åberopats såsom skäl för att icke meddela någon allmän regel för det fall att en rättshandling enligt avtal eller viljeförklaring skulle vidtagas å någon av de förut nämnda söckendagarna. Därest beredningens förslag i det avseende varom nu är fråga antages, synes ställningen bliva i viss mån förändrad. Visserligen avser förslaget icke direkt att införa någon allmän bestämmelse för det fall att enligt avtal eller viljeförklaring en rättshandling skall företagas å helgdag, men det synes å andra sidan böra beaktas att införandet av en dylik bestämmelse i fråga om ett så centralt och praktiskt viktigt institut som skuldebrevet säkerligen kommer att erhålla betydelse icke allenast genom en vidsträckt direkt tillämpning utan också genom analogisk användning. Det synes då böra övervägas om icke jämväl beträffande betalning av skuldebrev de tre nämnda söckendagarna lämpligen må likställas med helgdagar. Väl kunna i fråga om skuldebrev icke lika starka skäl åberopas för ett stadgande i sådan riktning som beträffande växel och check. Möjligheten för bankerna att å dessa söckendagar hålla sina kontor stängda torde nämligen icke vara på samma sätt beroende av ett dylikt stadgande då fråga är om skuldebrev. Men vissa icke betydelselösa praktiska skäl kunna dock åberopas för att här ej göra någon åtskillnad. Sålunda må framhållas att förmågan att å viss dag infria ett skuldebrev lätt kan tänkas bliva ofördelaktigt påverkad av att lagen beträffande vissa andra slag av krediter föreskriver betalningsansånd utöver samma dag. Av en viss vikt torde det även vara att lagstiftningen i förevarande hänseende icke företer onödiga skiftningar.

I enlighet med vad lagrådet sålunda förordat blev påskafton, midsommarafton och julafton likställda med allmän helgdag i det hänseende varom nu är fråga.

Köplagen

I 68 § köplagen anges innebörden av vissa vid köp brukliga uttryck nämligen början (primo), mitten (medio) och slutet (ultimo) av en månad. I paragrafens andra stycke ges anvisning om vad med dessa uttryck skall avses i fråga om köp av värdepapper. Vid sådant köp skall med början av en månad förstås dess första helgfria dag, med mitten av en månad dess femtonde dag eller, om den infaller å helgdag, nästa helgfria dag, och med månadens slut dess sista helgfria dag. Stadgandet, som torde stå i överensstämmelse med merkantil uppfattning, innebär alltså att om vid köp av värdepapper åtgärd skall vidtagas i början resp. slutet av en månad men den första resp. femtonde dagen i månaden är en helgdag, åtgärden må företagas å nästa helgfria dag. När tiden däremot är bestämd till slutet av en månad, skall åtgärden vidtagas i månadens sista helgfria dag. Sist-

nämnda förhållande torde förklaras därav, att om med sådan åtgärd finge anstå till nästa helgfria dag, slutet av en månad, vars sista dag vore en sön- eller helgdag, bleve liktydigt med primo i påföljande månad.

Den omständigheten, att vid köp av värdepapper uttryckssätten början, mitten och slutet av en månad kan efter bankfridagarnas införande komma att avse dagar, å vilka bankkontoren hålles stängda, har som framgår av det anförda ej ansetts böra medföra jämkning av köplagens begreppsdefinitioner.

Arrende- och hyreslagstiftningen

Enligt 2 kap. 6 § andra stycket lagen om nyttjanderätt till fast egendom skall, om tid ej är utsatt för erläggande av arrende, arrendet erläggas sist tre månader före varje arrendeårs utgång, och enligt 3 kap. 21 § första stycket samma lag skall, om avtal ej träffats om tiden för erläggande av hyra som skall utgå i penningar, hyran betalas, där den beräknas för helt, halvt eller fjärdedels år, senast å sista söckendagen före början av vart fjärdedels år och eljest senast å sista söckendagen före början av den tid, för vilken hyran beräknas.

Med hänsyn till bestämmelsen i 2 § lagen om beräkning av lagstadgad tid bör den legala regeln om betalning av arrende ges den innebörden, att om förfalldagen skulle infalla å sön- eller helgdag, förfallotiden framflyttas till nästföljande söckendag. Motsvarande bör gälla om förfallotiden infaller å bankfridag.

Beträffande den legala tidpunkten för hyresbetalning framgår direkt av lagtexten, att förfalldag endast kan vara söckendag. Den frågan kan emellertid uppkomma huru skall förfaras om sista söckendagen före viss tidsperiod skulle vara bankfridag. Det har hävdats, att förfalldagen i sådana fall ej förskjutes men torde kunna anses som ovisst hur rättsläget i ett sådant fall skulle uppfattas.

Frågans behandling i riksdagen

Vid 1957 års riksdag väcktes likalydande motioner i båda kamrarna med yrkande om utredning angående lagändringar i syfte att möjliggöra för banker och andra kreditinstitut att vid framtida övergång till fem dagars arbetsvecka införa lördagsstängning. Motionerna avstyrktes av första lagutskottet (utlåtande nr 18), som anförde bl. a.:

Vid ställningstagande till det av motionärerna sålunda upptagna spörsmålet saknar utskottet anledning att ingå i prövning av om femdagarsvecka för bankerna över huvud taget är lämplig eller möjlig. Såsom även motionärerna antyder bör prövningen härav ankomma på arbetsmarknadens parter. Dessa har otvivelaktigt också de bästa förutsättningarna för bedömning av om en sådan övergång är lämplig med hänsyn till det ekonomiska livets krav och allmänhetens önskan om en god service. Om frågan sålunda begränsas till genomförandet av de lagändringar som skall möj-

liggöra lördagsstängning för bankerna synes den emellertid vara för tidigt väckt.

Det är emellertid utskottet angeläget att framhålla, att — såsom redan av det anförda torde framgå — frågan skulle komma i ett annat läge, om man inom bankvärlden enades om att övergång till femdagarsvecka borde komma till stånd.

Det kan tilläggas, att en utredning med den uppgift som i motionerna föreslås ej bör bli nämnvärt tidskrävande och torde kunna verkställas inom Kungl. Maj:ts kansli. Erinras må även om att sedan 1934 års riksdag begärt utredning om erforderliga lagändringar för att möjliggöra införande av bankfridagar, denna utredning verkställdes så snabbt, att proposition i ämnet förelades redan påföljande års riksdag.

Riksdagen beslöt, att motionerna ej skulle föranleda någon riksdagens åtgärd.

Yttrandena

Sparbanksföreningen förklarar, att den kan ansluta sig till motionärernas tanke, att en alltmera spridd praxis med lediga sommarlördagar kan möta svårigheter i att vid nuvarande ordning vissa bankaffärer måste slutföras på en lördag. Föreningen finner det lämpligt, att hithörande spörsmål närmare utredes.

Jordbrukskassaförbundet ifrågasätter, huruvida de föreslagna ändringarna i lagstiftningen får någon praktisk betydelse och anför:

Det synes sannolikt att sommarlördagarna under en nära framtid i allt större utsträckning får karaktär av fridagar för de stora befolkningsgrupper, vilkas arbete är av den karaktär att det utan svårighet kan avbrytas en eller flera dagar i följd. Genom fria lördagar erhålles en sammanhängande tvådagarsledighet, som speciellt sommartid torde vara mycket uppskattad. Samtidigt ställs emellertid ökade krav på vissa typer av service, särskilt i fråga om kommunikationerna, möjligheterna att erhålla måltider och hotellrum samt på olika slag av fritidsanläggningar. Kraven ökar också på de tjänster, som banker och kreditinrättningar lämnar allmänheten. Det har sålunda visat sig att expeditionsarbetet på lördagsförmiddagarna tenderar att öka vid kasserörelsens kontor, allt eftersom fler och fler människor får lördagsfritt. För huvuddelen av den svenska jordbruksbefolkningen är det bl. a. på grund av djurhållningen vid gårdarna inte möjligt att ta sammanhängande ledighet ens under ett enstaka helt dygn utan organiserad avlösning. För denna befolkningsgrupp är lördagen traditionellt den dag då man far in till tätorten och gör uppköp eller ordnar affärer. Jordbrukskasserörelsen, som helt äges av jordbrukare och främst är inriktad att stå till jordbruksnäringens tjänst, har också anpassat sig efter detta. Betydligt fler av våra kontor är öppna på lördagarna än på någon annan veckodag. Ett likställande av sommarlördagar med bankfridagar skulle alltså ha förhållandevis ringa betydelse för jordbruksbefolkningen och därmed för kasserörelsen. Eftersom allmänhetens behov av bankservice på lördagar av allt att döma kommer att öka ytterligare, måste kreditinstituten bli särskilt angelägna att stå sina kunder till tjänst även på lördagar.

Bankföreningen avstyrker motionärernas utredningsförslag och uttalar:

Bankföreningen vill icke bestrida, att det för dem som är fria från sitt arbete på sommarlördagarna stundom kan te sig besvärande att en förfalldag för verkställande av utbetalning, framställande av anspråk, anförande av besvär eller dylikt infaller på en sådan fridag. Enligt bankföreningens uppfattning har emellertid systemet med lediga lördagar ännu icke fått sådan utbredning, att nyssnämnda olägenhet redan i och för sig och oavsett om banker och myndigheter håller lördagsstängt eller ej motiverar en lagstiftning som i nu ifrågakommande hänseenden likställer sommarlördagar med sön- och helgdagar.

Vad härefter angår frågan om att åtminstone under sommaren införa lördagsstängning i bankerna vill bankföreningen framhålla att detta spörsmål är långt ifrån lättlost. Visserligen har behovet av att hålla bankkontoren öppna under sommarlördagarna minskat såvitt angår industrikunderna, men någon motsvarande utveckling har icke ägt rum för handelsdel, framför allt icke för detaljhandeln. Också den stora allmänheten utträttar fortfarande i avsevärd omfattning bankärenden på lördagarna även under sommartid. En begränsning av öppethållandet till måndag—fredag ter sig därför som en allvarlig och djupt ingripande åtgärd. I vart fall framgår av en undersökning som verkställts inom affärsbankväsendet, att en sådan begränsning ej rimligen kan ifrågakomma under den första sommarmånaden, juni. Då är nämligen besöksfrekvensen i bankkontoren synnerligen livlig under samtliga veckodagar. Vidare bör framhållas, att en förutsättning för lördagsstängning i affärsbankerna är, att sådan tillämpas även av övriga institutioner inom bank- och penningväsendet, nämligen sparbankerna, jordbrukets kreditkassor, postsparbanken och postgirot. Vad de båda sistnämnda inrättningarna beträffar skulle detta innebära, att postanstalterna på sommarlördagarna icke ombesörjde postsparbanks- eller postgiroärenden, även om de vore öppna för annan expedition.

Under hänvisning till vad sålunda anförts vill bankföreningen förorda att det, så länge arbetsmarknadens parter ej enats om att sommartid införa lördagsstängning i bankerna, tills vidare får anstå med lagstiftning för att likställa sommarlördagar med bankfridagar. Det kunde måhända likväl ifrågasättas att såsom en beredskapsåtgärd igångsätta en utredning om hur en eventuell framtida lagstiftning i nämnda syfte bör läggas upp. Såsom motionärerna själva framhåller torde detta emellertid knappast vara nödvändigt, eftersom erforderliga förarbeten vid behov bör kunna på kort tid utföras i Kungl. Maj:ts kansli. Bankföreningen anser därför att nu ifrågakommande motioner icke bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Tjänstemännens centralorganisation hemställer, att frågan om revision av gällande lagstiftning rörande lagstadgad tid blir föremål för utredning, och yttrar bl. a.

Utvecklingen mot fem-dagarsvecka och fria lördagar har medfört speciella problem. Det har sålunda inom förvaltningen uppstått behov av att arrangera jourtjänst under lördagar för att iaktta den formella öppethållning, som har bakgrund i gällande bestämmelser om lagstadgad tid. Detta skapar olägenheter ej blott för berörda tjänstemän utan även för allmänheten. Särskilt gör sig dessa olägenheter gällande under sommarmånaderna, då lördagarna icke i den utsträckning, som har varit avsedd, kan utnyttjas för rekreation och vila. Fråga har väckts om icke den s. k. söndagsregeln

med hänsyn till angivna förhållanden bör kunna utvidgas att även omfatta en lördagsregel, antingen för hela året eller under sommarmånaderna.

Utskottet

År 1957 hade riksdagen att behandla två likalydande motioner, i vilka yrkats utredning av frågan om de lagändringar, som vore nödvändiga för att möjliggöra, att banker och andra kreditinstitut i samband med blivande övergång till fem dagars arbetsvecka kunde hållas stängda på lördagar. Utskottet hemställde, att motionerna icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd. Därvid anförde utskottet bl. a., att utskottet saknade anledning att pröva, om en femdagarsvecka för bankerna över huvud taget vore lämplig eller möjlig. Prövningen av denna fråga borde enligt utskottet ankomma på arbetsmarknadens parter, vilka hade de bästa förutsättningarna att bedöma, om en sådan övergång vore lämplig med hänsyn till det ekonomiska livets krav och allmänhetens önskan om en god service.

I nu förevarande motioner har angivits, att stora grupper av befolkningen, inom industrien omkring 75 procent av de anställda, tack vare den genomförda arbetstidsförkortningen nu erhållit fria sommarlördagar. Det vore motiverat, att lagstiftningen anpassades efter de ändrade förhållandena på så sätt, att lördagarna under juni, juli och augusti likställdes med de s. k. bankfridagarna.

Såsom framhållits i yttranden till utskottet, kan nuvarande lagregler inom ifrågavarande område medföra olägenheter för allmänheten i det att de arbetsfria sommarlördagarna ej kan utnyttjas för vila och rekreation i avsedd omfattning på grund av utlöpande fatalietider. Starka skäl talar sålunda för att det närmare undersökes i vilken utsträckning lagstiftningen bör ändras, så att antydda olägenheter undanröjes. En dylik undersökning torde inte bli nämnvärt tidskrävande och torde kunna verkställas inom Kungl. Maj:ts kansli. I detta sammanhang är det emellertid utskottet angeläget att framhålla, att utskottet icke funnit anledning frångå vad det 1957 uttalade i fråga om femdagarsvecka för banker.

Med återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen i anledning av förevarande motioner, I: 5 och II: 12, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att inom Kungl. Maj:ts kansli utarbetas förslag till lagstiftning i överensstämmelse med motionernas syfte.

Stockholm den 9 mars 1960

På första lagutskottets vägnar:

EMIL AHLKVIST

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Ahlkvist, Per Olofsson, Nyström och Svanström;

från andra kammaren: herrar Landgren, Onsjö, Östrand, Ekström i Björkvik, Edlund, fru Löfqvist och herr Larsson i Stockholm.

Reservation

av herrar *Onsjö*, *Svanström* och *Edlund*, vilka ansett att utskottets yttrande bort ha följande lydelse:

»År 1957 — — — (lika med utskottet) — — — god service.

I nu — — — (lika med utskottet) — — — s. k. bankfridagarna.

Såsom framhållits — — — (lika med utskottet) — — — utlöpande fataliteter. Av yttrandena framgår emellertid att en lagstiftning som kunde medföra försämrad bankservice under sommarlördagar också skulle kunna innebära olägenheter för allmänheten. Med hänsyn härtill och till de skäl som utskottet anfört i 1957 års utlåtande i ämnet bör motionerna icke bifallas» och vilka ansett att utskottet bort hemställa,

att förevarande motioner, I: 5 och II: 12, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.
